

Szerkesztési iroda:
Nagyberek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagyberek-
rek, Zápolya u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólítások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy óra — — — 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepeken kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1917.

XLVI. évfolyam, 147. szám.

Szombat, június 30.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentésével. —

A háboru mai hírei.

A tegnapi esti Wolf jelentés.

Budapest, június 30. Berlinből
sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti
tegnap esiről:

Nyugaton nagyobb harci tevékeny-
ség nem volt. Keleten az orosz tüzer-
ség fokozott támadási tevékenysége a
Stripa és a Dnyeszter között részünkről
erős ellenhatást váltott ki.

A tengeraltjáró harc.

Budapest, június 30. Berlinből
távíratozzák:

Tengeraltjáróink az Északi-tenge-
ren 26.000, a Földközi tengeren 27.400
tonna tartalmu hajót süllyesztettek el.

Oroszország. — A дума a munkástanács ellen.

Budapest, június 30. Stock-
holmból távíratozzák:

A szentpétervári munkástanács is-
mert határozata ellenére a дума vona-
kodik a feloszlatását kimondani. A дума
egy csoportja határozatlanlag kimondotta,
hogy a дума nem oszlik fel, hanem to-
vább dolgozik. Így nyílt konfliktus tört
ki a дума és a munkástanács között
A munkástanács legőzelebb állást fog-
lal e kérdésben.

Az orosz alkotmányozó gyűlés.

Budapest, június 30. Szent-
pétervárról távíratozzák:

Az ideiglenes kormány dekrétumot
bocsájtot ki, amely szerint az alkotmá-
nyozó gyűlés tagjainak megválasztását f.
évi szeptember harmincadikára, a gyűlés
egybehívását pedig október tizenharma-
dikára tűzi ki.

Az orosz sajtó a finnek függet- lenségi nyilatkozatáról.

Budapest, június 30. Stockhol-
mból sürgönyzik:

A szentpétervári sajtó egyhangulag
elítéli a finn szociáldemokraták függet-
lenségi nyilatkozatát, amely kifejezője a
demokrácia iránti bizalmatlanságnak.

A Rjecs szerint ezáltal a Keleti-
tenger partja állandó veszélyben volna.
Az orosz csapatok visszavonása esetén
Finnország egy ellenséges offenzíva bázis-
ává lehetne.

Az oroszok offenzívára készülnek.

Budapest, június 30. A Züricher
Zeitung jelenti Genfből:

Párisi megbízható hírek szerint az
orosz hadvezetőség komolyan készülődik
a délnyugati arcvonalon tavaly megszün-

tett offenzíva folytatásának előkészíté-
sén. Jelentékeny haderőt vontak össze
az osztrák-magyar arcvonalon, azt tüzer-
séggel megerősítették és arra törek-
senek hogy a belső zavarok ellenére fokozzák
a municiógyártást.

Orosz lapok béke- nyilatkozatunkról.

Budapest, június 30. Stockhol-
mból jelenti:

A Birsevoja Vjedomosti a legutóbbi
osztrák-magyar békejavaslatot az öszin-
teség hiányával vádolja, a Roborkeja
pedig kétértelműnek nyilvánítja. Véle-
ménye szerint Oroszország és szövetsé-
gesei nem hagyhatják figyelmen kívül a
bécsi kormány nyilatkozatát.

Görögország. — Venizelos Athénben.

Budapest, június 30. Secolo
jelenti Athénből:

Venizelos bizottságot akar kikül-
deni az Olaszország és Görögország kö-
zötti közeledés egyengetésére.

Venizelos Athénbe való érkezése-
nél a királyhű párt tüntetéseket rende-
zett, a francia csapatok azonban a ren-
det hamarosan helyreállították.

Budapest, június 30. A Daily
Telegraph jelenti Athénből:

Venizelos Athénbe érkezésekor
a pireuszi kikötőt Venizelosra felesküdt
két század katona megszállotta. Az uton
Athén felé entente csapatok állottak őrt
és minden ut keresztezésnél megerősített
őrsök voltak. A királyi palota felé vezető
utak kétai csendőrök tartották meg-
szállva. Amikor Venizelos gépkocsija
megállott, Venizelos tisztjei megszállot-
ták a királyi palota bejárait és a király-
hoz vezető termeket. Ezeket az óvórend-
szabályokat azért tették meg, mert me-
renylettől tartottak.

A király kimerülten és hűvösen fo-
gadta Venizelost és amikor Venizelos
közölte a királlyal, hogy az 1915 ben
megválasztott kamarát egybehívja, a ki-
rály így szólt: Ismerem programját,
beleegyeztem, hogy önre bizzák a ha-
talmat.

Venizelost lakására visszatértekor a
néptömeg zajosan éljenezte.

A királyi pár Münchenben.

Budapest, június 30. Bécsből
távíratozzák:

A királyi pár ma reggel nagy kísé-
rettel Münchenbe utazott. Kíséretükben
volt gróf Czernin külügyminiszter is.
A Münchenbe érkező királyi párt ünne-
pélyesen fogadják, a bajor udvarnál este
udvari diszebed lesz.

A német császári pár Bécsben.

Budapest, június 30. Az E-t jelenti:
Megbízható forrásból értesülünk,
hogy a német császári pár a legköze-
lebbi napokban Bécsbe érkezik, a ki-
rályi pár meglátogatására. A laxenburgi
kastélyban nagyarányu előkészületek
folynak a császári pár fogadására.

A horvát bán eskütétele.

Budapest, június 30. Bécsből
távíratozzák:

Péntek délután Laxenburgban Mihá-
lovits, az új horvát bán letette az esküt
a király kezébe.

A király Mihálovitsot az eskütétel
után külön kihallgatáson fogadta.

A miniszterek hazatérése.

Budapest, június 30. Bécsből
jelenti:

Eszterházy Móric gróf, Mezössy Béla,
Kürtay báró és Mihálovits az új horvát
bán szombatra virradó éjjel hazautaztak
Budapestre. Mezössy miniszter pénteken
délután még tanácskozott az osztrák mi-
niszterelnökkel, az osztrák pénzügyi,
földmívelésügyi és közlekedési minisz-
terekkel.

A Fremdenblatt mai száma felel az ententének.

Budapest, június 30. Bécsből
távíratozzák:

A Fremdenblatt mai száma vezér-
cikkében ismerteti az entente ferdité-
seivel szemben, hogy mit értünk mi a
népek önrendelkezési joga alatt. Ugy
látszik az entente ezen megnevezés alatt
azt érti, hogy a monarchia mondjon le
maga és népei önrendelkezési jogáról,
vagyis szuverenitásáról, integritásáról és
arról, hogy a nemzetiségeknek az állam-
hoz való viszonyát belső politikai talajon,
a korona és parlament alkotmányos
együttműködése útján határozza meg. Ez
a monarchia belügyeibe való beavatko-
zást jelentené és azt célozza, hogy a
monarchia nemzetiségeit egymás ellen
kijátssza, a monarchia kereteit meglazítsa.
Népeinknek ilykép értelmezett önrendel-
kezési jogát a külügyi kormány sohasem
ismerte el, ma sem ismerheti el és soha-
sem fogja elismerni.

A király eltörölte a kurtavas- büntetést.

Budapest, június 30. Bécsből
távíratozzák:

Károly királynak ma megjelent had-
seregparancsa így szól:

Az 1917. évi március 2 ikán kelt
parancsom kiegészítéseképen elrende-
lem a kurtavas büntetésének eltörlé-
sét Bécs, június 19. Károly.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések június hó 29-ikéről.**
A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti és délkeleti harcér:

Galiciában fokozott a harc tevékenység. Ettől eltekintve nincs jelenteni való.

Olasz harcér:

Görzött délkeletre és a Plöcken-szakaszon az ellenséges tüzérégi tűz élénkebb.

A német nagyhadiszállítás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadseregportja: Flanriában csak néhány szakaszon volt élénk a tüzevékenység. Heves harcok jtszódtak le tegnap a labassei-csatorna és a Scarpe között. Lenstől nyugatra és délnyugatra az ellenség felé kiugró azon a területen, amelyet mint harc terepet már régóta feladtunk, nagy angol erőknek az Arras felé vezető ut mentén korán reggel előretörő támadása megüszült. Hulluch és Mörécourt között és Cresnoytól egészen Gavrelleig pergőtűz után es'e több hadosztály támadott. Hulluchnál, valamint Loos és a Lens—Liewini-ut között az ellenséget tüzünkkel és ellentámadásunkkal visszautítottuk. Az ellenség egy újabb támadása Lenstől nyugatra előtéri csapatainkkal vívott heves harcok után nem került többé kivételre. Avion mellett különös erélyvel keresztülvitt első roham teljesen megüszült. Erősítések harcbevételése után itt újból támadott az ellenség. Ellentámadásunk ezt a támadást is megüszítette. Cresnoy és Gavrelle között az ellenség támadó hulláma, amelyek tüzérégi tüzünkben kezdetben összeomlottak, folytonosan új csapatokkal táplálta. Elkeseredett közelharcok után az angolok a gavrelleiszelmalomnál befészkeltek magukat legelső vonalunkba. Csapataink kitünően verekedtek. Kiválóan együttműködő védelmünkben és emberember elleni harcban az ellenség súlyos vereségeket szenvedett. A német trónörökös hadseregportja: A Chemin des Damesen a malmaisoni-erdő mellett Courtecourtól délre és Aillestől délre westfáliai ezredék helyi előretörései, Cernyől keletre pedig egy nagyobb vállalkozása teljes sikerrel járt. Itt rohammal elfoglaltuk több mint egyezer méter szélességben a franciák állomásait, továbbá egy szívesen védett alagutat és heves ellentámadásokkal szemben megtartottuk azokat. Ezeknél a harcoknál összesen több mint 150 foglyot és néhány géppuskát szállítottunk be. A Maas nyugati partján a 304-es magaslat nyugati lejtőjén egy gondosan előkészített támadásunk került kivételre. Poseni ezredék rövid ideig tartó tüzelőkészítés után erőteljes megrohanással a franciák állását a Maloncourt—Isnes-i ut két oldalán 2000 méter szélességben és 100 méter mélységben elfoglalták. Az azonnal megindított ellenséges támadásokat visszavertük. Az elfoglalt vonalak előtt ma reggel egy württembergi ezred az ivocourti-erdőben rohammal elfoglalta a francia erődítések egy 300 méter széles állásrészét. A két betörési helyen eddig több mint 550 foglyot számláltunk össze, a zsákmányt még nem állapítottuk meg. Albrecht württembergi herceg hadseregportja: Különös esemény nem volt.

A keleti harcérien és a macedon arcvonalon a helyzet változatlan. — Ludendorff.

— **Katonai kinevezések.** A király tartalékos hadnagyokká kinevezte Ringler József és Gömöri Jenő 12. gy. ezredbeli tartalékos zászlósokat.

— **Turzer János igazgató távozása.** Turzer János m. kir. felső keresk. isk. igazgató Ujvidékre helyeztetvén át, a helybeli m. kir. áll. felső keresk. iskolától megvált. Turzer János igazgató rövid itt tartózkodása ideje alatt a nagybecskereki társadalom kedvelt tagja lett

és távozását úgy az intézet érdekét, mint egyéniségét tekintve, szülők és diákok egyaránt sajnálják. Az igazgatói teendőket ellátásával ideiglenesen Perl Mihály áll. felső keresk. isk. rendes tanárt bízta meg a miniszter.

— **Katonai kitüntetések.** A király az ellenség előtt tanúsított bátor és eredményes magatartásáért Kleinhempel Ede 12. gy. ezredbeli századosnak a hadiékítményes harmadosztályú vaskorona-rendet adományozta a kardokkal. Megparancsolta továbbá a király, hogy az ellenség előtti bátor magatartásukért Pollák Mór tart. főhadnagy, Schön Ferdinand és Hermann Richard tart. hadnagyoknak a legfelső dicsérő elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék.

A hadseregparancsnokság a 12. gy. ezredbelieknek újabb a következő kitüntéseket adományozta:

Az elsőosztályú ezüst vitézségi érmet: Kurucz János tart. zászlósának.

A másodosztályú ezüst vitézségi érmet: Németh János tizedes, Nyári János tizedes, Kriessán István, Czivok Gábor gyalogosoknak.

A bronz vitézségi érmet másodsor: Lenhard József gyalogosnak, továbbá ugyancsak a bronz vitézségi érmet: Uherik Ferenc, Gyuriska István, Janik Imre, Golal Pál, Jámbor István, Ronhak Lajos, Konyan Ferenc és Sefcsik Andrásnak.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek rendezett tanácsu város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen kisebb folyó és árvaügyeket intéztek el.

— **A közéleti bizottság ülése.** Nagybecskerek város közéleti bizottsága csütörtökön d. u. 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnökle alatt ülést tartott, amelyen a polgármester előadta a létesítendő közéleti bizottság hivatalt tervezetét. Hosszas és beható tanácskozás után a bizottság a közgyűlési felhatalmazás alapján megalakította a közéleti bizottságot, annak főnökévé Strosz Béla városi főjegyzőt, tagjaiul pedig Halmos János városi tanácsnokot, Havas Dániel városi számvevőt és Graszl Ferenc városi kiadót jelölte ki, akik mellé megfelelő segédzemélyzet osztandó be. A bizottság ezenkívül szükségesnek látta egy, a hivatalnoki karon kívül álló kereskedelmi munkaerő alkalmazását. Ezen felállítandó hivatal feladata lesz minden közéleti ügygyel foglalkozni és az erre vonatkozó teendőket a legsürgősebben saját hatáskörében megtenni.

A bizottság ezután a város lakosságának listát ellátásával foglalkozott és elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja az ellátatlanok részére szükséges buzamennyiségnek egyszerre való megvételét.

Ugyancsak foglalkozott a tűzifa beszerzésének kérdésével is és elfogadva egy helybeli cég ajánlatát, nagyobb mennyiségű tüzfát biztosított a téli időre.

— **Változás a helybeli gimnázium tanári karában.** A magyar kegyes-tanítórend Vincze László rendes tanárt Nagykarolyba, Révész László rendes tanárt pedig Debreczenbe helyezte át saját kérelmükre. Helyüket Csaba Jenő és Szimon Endre tanárokkal töltötte be.

— **Adomány** Egy magát megnevezni nem akaró nemesszi.ü emberbarát dr. Dellimanics Lajos főispánnak szabad rendelkezésére bocsájott egy nagyobb összeget, hogy azt saját belátása szerint ossza fel jótékonycélokra. A főispán ebből az alapból lapunk útján az Ingentejre 107 korona 84 fillért küldött, amit rendeltetési helyére juttattunk. Ugyanezen alapból a nagybecskereki nők misszió egyesületének 200 koronát, a nagybecskereki róm. kath. árvaháznak pedig 150 koronát juttatott a főispán.

Oroszy Lajos és neje lapunk útján 10 koronát a hadiárvának, 10 koronát pedig a helybeli vöröskereszt egyletnek adományozott. Az összegeket rendeltetési helyére juttattuk.

— **Hasábos levelezőlapok árusítása.** A kereskedelmi körök kívánságára a m. kir. posta- és távirtda vezérigazgatóság gépiráshoz használható, hosszabb oldalakon összefüggő és likacsolás folytán szétválasztható hasábos levelezőlapok készítését rendelte el. Egy-egy hasábon 6 db 8 filléres levelezőlap lesz. Ezek a hasábos levelezőlapok a rendes forgalomba nem kerülnek, hanem csak a fél által rendelkezésükre kerülnek és bármely kincstári postahivatalnál, amely azután azoknak beszerzéséről gondoskodik. A rendelkezhető legkisebb mennyiség 100 hasáb, azaz 600 db levelezőlap, amelynek ára: 48 K, ellennyugta mellett mindenkor a megrendeléskor fizetendő.

— **A rendőrség hírei.** A rendőrség közli velünk: Pavlik Pált, aki félig rothadt cirokából készült seprük darabját 3 koronáért adta, a kihágási bíró árdrágitásért 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Beiratások a felsőkereskedelmi iskolába.** A helybeli m. kir. áll. felsőkereskedelmi iskolában az előjegyzések, illetve beiratások július hó 2., 3. és 4-én mindenkor 8 órakor kezdődnek. Az igazgatóság felkéri különösen azon szülőket, kik gyermekeiket az alsó osztályba szándékoznak beírni, hogy idejében jelentkezzenek, nehogy a létszám betöltése miatt kimaradjanak. A felvételhez szükséges okmányok, mint az előző évi iskolai bizonyítvány (az alsó osztályba való beiratáskor a középiskola 4-ik oszt. bizonyítványa) születési és újraoltási bizonyítvány szükségesek. Felvételi díj 10 korona.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Nem kötöttek.

Születések: Mucz Mladen gk. földmives, fiu. — Kohn Hugó izr. kereskedő, fiu. — Popov-Pelya Szilárd gk. földmives, fiu. — Molnár János rk. kocsis, fiu. — Ágotity László rk. napszámos, fiu. — Budai Julianna rk. napszámosnő, leány. — Straub Pál rk. kőműves, leány. — Beck Ernő izr. városi hivatalnok, leány. — Schnier István rk. törvényszéki hivatalos, leány.

Halálozások: Csibeszku Tivadarné ref. 53 éves napszámosnő, tüdővész. — Özv. Bogdánov Jánosné gk. 75 éves, aggkór. — Özv. Neograd Péterné rk. 85 éves, aggkór. — Kovács Ferenc rk. 18 éves cukorfőző, tüdővész. — Özv. Kuschner Andrásné rk. 36 éves, tüdőlob. — Kurucski Deszánka 8 éves, tüdővész. — Krányi Péter gk. 41 éves földmives, tüdővész. — Özv. Csarnojevics Sándorné gk. 72 éves napszámosnő, agyverőmlyen. — Suzán Demjén gk. 62 éves napszámos, üszök az alsó végtagon. — Markositz Lipót rk. 67 éves megyei hivatalnok, szívszélhűdés. — Kazandzia Velimírné gk. 42 éves, gümös agyhártyalob. — Tóth György rk. 55 éves nyug. postaaltiszt, hasihagyomány. — Heszlényi Aranka ref. 10 éves, agyhártyalob. — Gerch Mátyásné rk. 55 éves, végbélrák. — Vider Péterné izr. 42 éves, tüdőlob.

— **Oly egyének, kik nem mozognak eleget** ezért nincsen étvágyuk, étkezés után kellemtelenségeket éreznek, hosszadalmas gyomor-bajuk, derékfájásuk, makacs székrekedésük, megnagyobbodott májuk és aranyeres bántalmaik vannak, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által enyhülést, sőt számos esetben gyógyulást érnek el.

— **Katonatthon** Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u 2—9 óráig.

— **Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.**

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, június hó 30-án két előadás: este fél 7 és fél 9 órakor.

Vasárnap, július 1-én négy előadás: 3, 5, 7 és fél 9 órakor.

Menekülő élet.

Elsőrangú rejtjelmes detektívtörténet, Poé Edgár világhírű novellája 4 felvonásban. A főszerepben House Peters.

Mesés kísérő műsor.

Mesés kísérő műsor.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombaton, június hó 30-án, vasárnap
július hó 1-én két-két előadás: 6 és fél
9 órakor, rendez. helyárrakkal

A falu rossza.

Népszinmű 5 felvonásban.

Filmre alkalmazták: Vajda László és
Pasztory M. Miklós.

Gyönyörű kísérelő műsor

Elsőrangú cigányzenekar kísérel.

Helyárrak.

Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely
70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f.
Rendez: páholyülés 120 K, I. hely
1—K, II. hely 80 f. III. hely 50 f.

A vármegye közállapotai.

Az alispán jelentése a tavaszi közgyűléshez.

Nagybecskerek, június 30.

Hadikölcson.

Torontálvármegye közönsége tulajdonát képező alapok terhére, beleértve a VI. hadikölcson jegyzést is, eddig összesen 4,750.000 korona hadikölcson jegyzetett.

A tizenhárom fős közgyűlési eljárás és a két rendezett tanácsú város területén hatósági támogatás mellett, a VI. hadikölcson jegyzést bele nem értve, eddig 107,963.895 korona hadikölcson jegyzetett.

Mezőgazdaság.

A hosszú őszi mezőgazdasági munkálatokra rendkívül kedvező volt; mert lehetővé tette azt, hogy számban annyira fogyatékos munkaerővel az idénymunka idejekorán elvégezhető legyen. Az őszi vetések jól elkészített talajba kerültek és 15—20% több bevetett terület volt, mint a tavalyi esztendőben. Az időjárás egész január haváig enyhe, azután február végéig szokatlánul hideg volt. Február havában nagy havazások következtében évek óta nem tapasztalt vastag hóréteg fektet a földön. Ennek következménye március elején a beállott hirtelen olvadással nagy belvizek voltak, amely, fájdalom, az őszi vetések 15—20%-át teljesen elpusztította, 10—15% ban pedig megviselte. A hóolvadás oly hirtelen következett be, hogy a folyók és vízlevezető-csatornák néhány nap alatt megteltek, de különösen a Temes- és Berzava-vonalon arra kényszerítettek, hogy az árvíz elleni védekezést a legnagyobb erővel megindítsuk.

Március 8-án a Berzava a kanaki vasúti hid alatt kiszakadt. A védekezési munkálatokat szakavatottsággal és fáradságot nem ismerve Sütő Béla királyi kulturmérnök vezette, az eltömés néhány óra alatt sikerült, úgy, hogy csak mintegy 1500 kat. hold területet árasztott el. A töltésszakadás következtében kiömlött víztömeg alig néhány napig borította az elárasztott földterületeket és mondhatni nagyobb gazdasági kár okozása nélkül le is szaladt azokról. Sokkal súlyosabb és gazdasági szempontból lényegesen károsabb hatása volt a felgyülemlélt belvizeknek. A vármegye területén a belvizek okozta károk legnagyobb részben hiányosan szabályozottak; ez volt okozója a vetések nagymérvű pusztulásának, ez akadályozta a tavaszi munkát és lesz okozója annak, hogy tekintélyes nagyságu földterület maradjon idén parlangon.

Az emberi és állati munkaerő hiányát enyhítette és a mezőgazdasági munkák végzését némileg lehetővé tette a Honvédelmi Miniszter ur által még az ősszel kiosztott 291 darab katonaló és a megfelelő loápoló sze-

mélyzet Az így kiadott lovak száma a tavasszal 395 darabra emelkedett.

Katonai munkásosztag 16 esetben igényeltetett. Az összes igények kielégítést nyertek, jelenleg 11 husz-husz főből álló osztag áll a törvényhatóság területén mezőgazdasági munkában.

Az őszi vetések állása általában kielégítő. A tavaszi árpa és zab, ott ahol a sok eső, vagy a talaj nedvessége miatt későn fejeztetett be a vetés, most kel ki, a korai vetések jól keltek.

A tengeri vetését a rendesnél későbbben, a legtöbb helyen csak május hó első napjaiban kezdték meg. A föld a vetéshez általában jól van előkészítve.

A burgonya szintén kedvező körülmények között vetetett el. A cukorrépa vetések mindenütt szépen és egyenletesen keltek, sarabolásuk és kapálásuk helyenkint már április hó végén megkezdődött. Öröndetes jelenség, hogy a répa termelése iránt nagyobb érdeklődés mutatkozik s a folyó évből bevetett terület a múlt évből bevetett területhez viszonyítva 25—30%-kal több.

A repcevetések ott ahol a belvizek miatt nem azott ki, jól fejlődnek, állásuk kielégítő. A kerti veteményezés és a palánták kiültetése a tavasz késő beállta következtében késedelmet szenvedett, a vetemények az április havi hűvös időjárás folytán fejlődésben visszamaradtak.

A mesterséges takarmányfélék visszamaradtak a fejlődésben, ennek hátránya különösen most a rendkívül takarmányszűk évadban nyomasztó terhe a gazdálkodásnak.

A természetes kaszálók és a legelők egy része még víz alatt áll, a magasabban fekvő legelőkre már április hó közepén kihajtották a jószágot, hogy a takarmányhiányon ezzel is némileg segítsenek. A szálas takarmányhiány által előidézett állattartási nehézségeket fokozza az erőtakarmányhiány is. A múlt évi kedvezőtlen tengertermésnek, csak egy kis része volt takarmányozási célokra a gazdáknek átengedhető. Ennek tulajdonítandó, hogy szokatlanul nagy volt a kereslet egyéb erőtakarmányművekben. A magyar királyi gazdasági felügyelőség az október hótól április hó végéig terjedő időszakban 1,200,000 q. korpára, 1500 q. olajmagpogácsára, 500 q. száritott répaszeletre és 1200 q. melassera adott ki utalványokat.

Sajnos a korpaközpont a szükségletnek csak egy töredékét, alig 20%-át utalta ki, ami az állattartó közönségben érthető elkésredést és elégedetlenséget szült.

A vármegye állattalományában ugy minőség, mint mennyiség tekintetében öröndetes fellendülés észlelhető. A kisgazdák is felismerték az állattenyésztésnek rendkívüli fontosságát, közvetlen és közvetett jövedelmezőségét s minden felnevelésre alkalmas haszonállatot felnevelnek. Ennek tulajdonítandó, hogy a mai rendkívüli viszonyok között a ló, szarvasmarha s sertésállomány létszáma a múlt évhez viszonyítva emelkedést mutat. A szarvasmarha és sertésállomány minőségbeli javulására főképpen a megfelelő tenyészáállatok kiválasztása és beszerzése van befolyással. Azon községek, amelyekben a szarvasmarhatenyésztés magasabb fokon áll, 1—1 Svájcból importált apaállatért 6000—7000 koronát nem egy esetben fizettek. A magyar királyi gazdasági felügyelőségnek a magyar királyi földmivelésügyi kormány az 1916. évben 594000 korona hitelt engedélyezett tenyészáállatok beszerzése céljaira. A községek 75285 korona készpénzsegélyben és kamat, valamint biztosítási költségekben mintegy 40.000 korona segélyben részesültek.

(Folytatjuk.)

Közgazdaság.

Rendület a torontali és bácskai burgonyáról. Báró Kürthy Lajos a közéletmezési hivatal elnöke egyik legutóbbi rendületében ki-mondotta, hogy a nagyszentmiklósi, perjamosi, nagyikindai, óbecsei és bajai járásokból július 31-ig burgonyát tengelyen csak a Burgonya-

közvetítő iroda nagyszentmiklósi, illetve újvidéki kirendeltsége által kiállított igazolvány alapján lehet szállítani.

Czipőrendeletek betartásának ellenőrzése. A czipőárak árának és forgalombahozatalának szabályozása tárgyában kiadott rendeletek betartásának ellenőrzését a kereskedelemügyi miniszter a Czipőközpontra bízta. Felhívta a miniszter egyidejűleg a központon arra is, hogy a rendeletek tekintetében a hozzá fordulónak szakszerű tájékoztatást nyújtson.

Téli keztük szállítása. A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter téli keztük szállítására pályázatot hirdet. Ajánlatot lehet tenni kész árura, továbbá olyan árura, amelynek főrészt, vagyis a szőrmét az ajánlattevő adja, az egyéb hozzávalót pedig a katonai igazgatás, vagy a szőrmét adja a katonai kintstár, a kellekeket pedig a vállalkozó, végül ajánlat tehető tisztán a konfekcionálásra, mely esetben mind a szőrmét, mind a kellekeket a katonai igazgatás szolgáltatja. Az ajánlatok minél előbb a hadügyminiszterium 13. ügyosztályához nyújtandók be.

A Szegedi Kereskedők

Egyesületének Deákinternátusa

felvesz az 1917/18. tanévre polgári-, közép- és felsőkereskedelmi iskolai tanulókat. Jó ellátás, gyakorlatias nevelés és gondos felügyelet a tanulmányokra, biztosítva.

Évi ellátási díj K 1000.—

Igazgatók: Lakos Soma és Bayer Nándor felsőkereskedelmi iskolai tanárok. — Prospektust kívánatra küld Paul Adolf gondnok, Szeged, Fodor-u. 33. sz. (Saját ház.)

Pótvizsgára

előkészítők

elemi vagy polgári iskolai tanulókat.

Cím a kiadóhivatalban.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szives tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legújabb

MODELL-BLUZOK

Etamin-szővetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyem-kosztümekek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készíttetnek.

Kitűnő tisztelettel:

WEHNER ANNA nőruha terme
Kinzsi-utca. (Club kávéház.)

Habzó, illatos, tisztító a **„ZOLIN”** szappanpótló mosdótabletta, hozzájuthat mindenki, mert olcsó és mindenütt kapható!

Készült: Szászay Kálmán szappangyára, Budapest.

Eladó házak!

Nagybeaszkereken a Deák Ferenc-Magyar- és Hadzsits Lázár-utca sarkán levő 299/11. számú ház a mellette levő 298/10. számú két Deák Ferenc-utcai házzal együtt, 578 □-öl beltelken, szabad kézből eladó.

Övebbet a sarokházban a tulajdonosnál.

Kétszobás butorozott

lakás

kiadó

Deák Ferenc-utca 7.

Mellékkelhelyiség nincs.

526 - x 1

Hiába!

mégis csak a „Vadászat és Allatvilág” a legjobb, legolcsóbb képes vadászati szaklapja az országnak; az egyetlen tökéletes baromfi-, galamb- és házi-nyul-tenyésztési képeslap pedig a „Szárnyasaink”.

Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, IX. Ferenc-körut 34.

Munkáslányok

azonnal felvételnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Nyomdásztanoncu

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett flu hetifizetéssel azonnal felvételnek

lapunk nyomdájában.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ARÉRT KÖZÖL A „TORONTAI” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybeaszkereken.

Cipészek

akik felsőrész készítéséhez értenek, jó fizetés mellett azonnal felvételnek

Turul

Cipőgyár Részvénytársaság
Temesvár.

Egy 8 és egy 10 lóerejű magánjáró elevátorral felszerelt

cséplőgép

azonnali átvétel mellett jutányos áron eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

VISZKETEKSÉGET

rüht, sümört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsir** Kis tégely K 1-60, nagy tégely K 3-—, családi adag K 9-—, utasítással rendelhető: Dr. Fleisch E. „Korona” gyógytárából, Győr.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.

REITTER OSZKÁR

nagybecskereki nyugalmazott főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

Patkánin'

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és főtítmul minden más irtószert.

1 doboz ára 3 K

mely elegendő külfelbeli 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. — Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld.

PATKÁNIN gyár vezetősége a Torontai Agrárbank Részv. társaság melynek Nagybeaszkereken egyedüli elárúsítója **BERÉNYI BÓDOG VASNERESZKÖZ**

PEZSGŐSDUGÓT

használt, de nem töröttet, veszek 65 fillérért darabját, palackdugót 6 K kilóját utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükségtelen. Új palackdugóért csak minta ellenében tesztek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf

Budapest,

Nefelejts-utca 15. szám.

Meghívó.

Az Alibunáron „Alibunári Hengermalom” cég alatt alakítandó részvénytársaság megalakulása céljából az

alakuló közgyűlés

1917. évi július hó 8-ik napján délután 3 órára, Alibunáron a község ház tanácstermébe összehívjuk és arra a t. részvényaláíró urakat ezennel meghívjuk azzal, hogy amennyiben ezen közgyűlésen legalább 7 olyan aláíró nem lesz jelen, kik az alaptőkének negyed részét képviselik és ebből kifolyólag a közgyűlés nem lesz határozatképes, akkor az alakuló közgyűlés az említett helyen és órában 1917. évi július hó 15-én fog megtartatni.

Az alakuló közgyűlés tárgysorozata:

1. Az alaptőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról meggyőződést szerezni.
2. Az alapszabályok megállapítása, az alapítókval vagy másokkal netalán történt megállapodások iránti határozat és különösen a Vásárhelyi Imréné szül. Bender Éva által a részvénytársaság tulajdonába bocsátandó alibunári 434. ö. i. számú ház és házhelys az azon épült és telekkönyvileg kitüntetett gőz- és olajmalom, valamint a Vásárhelyi Imre által a társaság tulajdonába bocsátandó és illetve a részvénytársaságra átruházandó villamos világítási engedély (Concessio) átvételi árának megállapítása és az azokért fizetendő készpénzbe i összegek és adandó részvények számának meghatározása.
3. A társaság igazgatóságának, valamint a felügyelő bizottságának megválasztása.
4. Az alapítók felelőssége iránti intézkedés.
5. Az egyes részvények után fizetendő alapítási költségek összegeinek megállapítása.

Kelt Alibunáron, 1917. évi június hó 25-én.

Vásárhelyi Imréné szül. Bender Éva s. k.

Paszula Miklós s. k.

Dr. Avrameszku Pachomius s. k.

Pertinger Rezső s. k.

Radonics Gyula s. k.

ifj. Bender Mihály s. k.

Vásárhelyi Imre s. k.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.